

foreligger et Spil om Prisdifferencer, kun udgøre en ringe Brøkdel af Spekulationerne. Det er dernæst nedbrydende for Retsbevidstheden, idet Ugyldighedsindsigelsen fortrinsvis vil blive benyttet af de hensynsløseste og samvittighedsløseste Spekulanter, og Tabene derfor altid ville ramme de mere respektable Elementer. Endelig er det farligt for den legitime Spekulation, hvilket naturligvis i endnu højere Grad er Tilfældet med ligefremme Forbud. Overfor nye Straffebestemmelser mod Spekulationens Misbrug stiller Forfatteren sig ogsaa afvisende — i alt Fald for Tiden — og tilbage bliver da kun administrative Foranstaltninger og Børsreglementer, af hvilke han venter sig nogle om end ikke store og indgribende Virkninger.

Dr. Heckschers Anerkendelse af Samfundets Ret til Indskriden mod Spekulationens Udskejelser, for saa vidt det kan ske uden at ødelægge den legitime Spekulation, deltes, saa vidt man af Bladreferaterne kan se, af de andre Talere, der deltog i den paa Grund af den fremrykkede Tid meget kortfattede Forhandling, som blev Spørgsmaalet til Del paa Juristmødet, og den Stemning, der saaledes gjorde sig gældende, er vel næppe helt betydningsløs. Er Anerkendelsen af Retten til Indgriben anerkendt, saa er dermed i alt Fald det første Skridt gjort for at søge en Vej, ad hvilken en saadan Indgriben bliver mulig. Den Omstændighed, at der ved tidligere Tidens Forsøg er gjort mange Fejlgreb, og at der sandsynligvis vil blive gjort flere, bør ikke afskrække fra at søge en Løsning.

E. Meyer.

P. Fahlbeck: Sveriges Nationalförmögenhet, dess storlek och tillväxt. Stockholm 1890. (P. A. Norstedt & Söner.) (131 S.)

Man kan med Rette rejse Tvivl om Betydningen af de ofte forekommende Opgørelser af de forskellige Landes Formuer. Hvad der imidlertid kan have Værdi i saadanne Opgørelser, er Undersøgelsen af Forholdene i Henseende til

foreligger et Spil om Prisdifferencer, kun udgøre en ringe Brøkdel af Spekulationerne. Det er dernæst nedbrydende for Retsbevidstheden, idet Ugyldighedsindsigelsen fortrinsvis vil blive benyttet af de hensynsløseste og samvittighedsløseste Spekulanter, og Tabene derfor altid ville ramme de mere respektable Elementer. Endelig er det farligt for den legitime Spekulation, hvilket naturligvis i endnu højere Grad er Tilfældet med ligefremme Forbud. Overfor nye Straffebestemmelser mod Spekulationens Misbrug stiller Forfatteren sig ogsaa afvisende — i alt Fald for Tiden — og tilbage bliver da kun administrative Foranstaltninger og Børsreglementer, af hvilke han venter sig nogle om end ikke store og indgribende Virkninger.

Dr. Heckschers Anerkendelse af Samfundets Ret til Indskriden mod Spekulationens Udskejelser, for saa vidt det kan ske uden at ødelægge den legitime Spekulation, deltes, saa vidt man af Bladreferaterne kan se, af de andre Talere, der deltog i den paa Grund af den fremrykkede Tid meget kortfattede Forhandling, som blev Spørgsmaalet til Del paa Juristmødet, og den Stemning, der saaledes gjorde sig gældende, er vel næppe helt betydningsløs. Er Anerkendelsen af Retten til Indgriben anerkendt, saa er dermed i alt Fald det første Skridt gjort for at søge en Vej, ad hvilken en saadan Indgriben bliver mulig. Den Omstændighed, at der ved tidligere Tidens Forsøg er gjort mange Fejlgreb, og at der sandsynligvis vil blive gjort flere, bør ikke afskrække fra at søge en Løsning.

E. Meyer.

P. Fahlbeck: Sveriges Nationalförmögenhet, dess storlek och tillväxt. Stockholm 1890. (P. A. Norstedt & Söner.) (131 S.)

Man kan med Rette rejse Tvivl om Betydningen af de ofte forekommende Opgørelser af de forskellige Landes Formuer. Hvad der imidlertid kan have Værdi i saadanne Opgørelser, er Undersøgelsen af Forholdene i Henseende til

de forskellige Arter af Formuegenstande — Landejendom, Bygninger, Befordringsmidler, rørlig Ejendom osv. — hvoraf den samlede Formue bestaar. Jo mere Hovedvægten er lagt paa denne Del af Undersøgelsen, desto større Værdi har Opgørelsen, og dette er i det væsenligste Tilfældet med Professor Fahlbecks foreliggende Arbejde. Han hævder ganske vist Betydningen af de samlede Opgørelser overfor de Angreb, der ere rettede paa saadanne, men hans Hovedopgave er dog at forsøge at udrede, hvorledes Formuen er sammensat, d. v. s. i hvad Forhold de forskellige Arter af Formueanlæg i Sverig staa til hinanden. Af Interesse i denne Henseende er den overordenlig store Andel af den samlede Formue, der er anbragt i Bygninger og i Kommunikationsmidler, saavel som den store Forøgelse, der er blevet disse to Anbringelsesmaader tildelt i de senere Aar, navnlig sammenlignet med den forholdsmæssigt ringe Værdiforøgelse, som Agerlandet samtidig er undergaaet. Det er ganske vist et Tegn paa økonomisk Energi, at man ikke forsømmer at forbedre Bygningerne og at udføre de Kanal- og Jernbanearbejder, som udkræves, men F. har Ret i at paapege, at det vilde tyde paa større oprindelig naturlig Rigdom, ifald disse to Formueanbringelser ikke optog saa stor en Procentandel af den samlede Formue. At Klimaet tvinger til at ofre meget paa Bygningernes Soliditet, at Naturforholdene gøre det nødvendigt at ofre store Summer paa kunstige Samfærdselsmidler, er i og for sig uheldigt, og Sverig vilde have været rigere, hvis Forholdene havde tilladt, at en stor Del af den paa denne Maade anvendte Kapital havde kunnet frugtbares paa anden Maade.

Ved en Opgørelse af Sverigs Formue spille de betydelige Beløb, som Landet skylder til Udlandet, en væsenlig Rolle. F. anslaaer den samlede Sum af fast udenlandsk Gæld til omtrent ca. 600 Millioner og peger samtidig paa den ringe Mængde af ædelt Metal, som er tilstede i Landet. En virkelig Sammenligning med andre Lande i Henhold til disse Forhold er det ikke muligt at foretage, da tilforladelige Opgørelser ikke foreligge, men Forf. har neppe Uret,

naar han mener, at Sverig hører til de Lande i Evropa, der i størst Omfang staa i Gæld til andre Lande.

E. M.

J. H. G. Fredholm: *Arbetarelagstiftningen och Fabrikinspektionen i Utlandet.* Stockholm, Samson & Wallin. 1890. (190 S.) (2 Kr.).

Den af Viktor Lorén stiftede »fonden för befrämjande af socialvetenskaper« har til Opgave at bidrage til Belysningen af det sociale Spørgsmaal og at sprede Kendskab til Socialvidenskaben. I dette Øjemed udgiver den Lorén'ske Stiftelse Skrifter dels paa Svensk, dels paa fremmede Sprog. Den har saaledes udgivet et Skrift af Urban v. Feilitzen med Titlen »Tjenare, Statare och Torpare«, endvidere et fransk Skrift af Maxime Kovalevsky »Tableau des origines et de l'évolution de la famille et de la propriété«, — og nu endelig som tredje Hefte det ovennævnte Skrift af J. H. G. Fredholm. Forfatteren bringer her en Oversigt over Arbejderlovgivningens forskellige Formaal, en Redegørelse for Arbejderlovgivningens Udvikling i de vigtigste europæiske Lande, og endelig en Beretning om Fabrikinspektionen, ligeledes i de vigtigere Lande.

A. P.-St.

